

Motion till riksdagen 2025/26:3465

av **Christian Carlsson (KD)**

Statligt ansvar för sjukvården och avskaffande av regionerna

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta staten ta över ansvaret för sjukvården och att avskaffa regionerna och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige behöver en sjukvårdsreform som innebär att regionernas ansvar för sjukvården avskaffas. Regionerna klarar inte av sitt uppdrag att erbjuda vård i tid, och människor erbjuds inte en jämlik vård. Vårdens kvalitet och behandlingsmetoder varierar alltför mycket mellan regionerna. Många patienter får inte ens tillgång till den vård som finns tillgänglig hos en annan vårdgivare eller i en annan region. Istället placeras de i den egna regionens värdkö.

De stora skillnaderna mellan regionerna är orättvisa, men för de som är svårast sjuka kan de stora skillnaderna när det gäller tidig upptäckt eller väntetider till behandling innebära skillnaden mellan liv och död.

Vårdpersonalen gör fantastiska insatser, men Sverige har en ineffektiv sjukvårdsorganisation som leder till orättvisor inom vården. Vi lägger mer pengar på sjukvård i dag än tidigare, men antalet vårdkontakter ökar inte tillräckligt och värdköerna är för långa. Sverige har färre vårdplatser och mindre vårdpersonal än jämförbara länder. Istället har vi mer administration och stora skillnader i kvalitet.

Den medicinska och tekniska utvecklingen har sedan länge sprungit ifrån dagens sjukvårdsmodell med 21 självstyrande regioner. Modellen är inte långsiktigt ekonomiskt hållbar och de självstyrande regionerna utgör ett hinder när Sverige behöver rusta upp sjukvårdens beredskap. Framförallt så innebär dagens sjukvårdsorganisation att sjuka människor inte alltid får den vård som de har rätt till. Det är därför dags att avskaffa regionerna och låta staten ta över ansvaret för sjukvården.

”Vårdansvarskommittén”, som utrett frågan om statligt ansvar för sjukvården, kom fram till att statens ansvarsutkrävande och kontroll bör stärkas i syfte att säkra patientens rättigheter samt i syfte att garantera att hälso- och sjukvårdslagstiftningen får större genomslag i praktiken. Kommittén föreslog specifikt ökat systemansvar och finansieringsansvar inom kompetensförsörjning, läkemedel, screening och vaccinationer. Detsamma gäller luftburen ambulanssjukvård och luftburna sjuktransporter samt rättspsykiatrisk vård. Utöver detta föreslogs stärkt statlig styrning, uppföljning och ansvarsutkrävande inom övriga delar av hälso- och sjukvården.

Sverige behöver en färdplan för att öka den statliga styrningen på de områden som vårdansvarskommittén har föreslagit, men en sådan färdplan bör endast betraktas som första steget på väg mot fullt ut statligt ansvar för sjukvården. Om vi på allvar vill att människor ska kunna få vård i tid, och också del av den bästa vården oavsett var i landet man bor, då behöver vi göra upp med Sveriges ineffektiva sjukvårdsorganisation och låta staten ta över ansvaret.

Därför behövs även en färdplan som syftar till att fullt ut låta staten ta över ansvaret för vården. Den direktvalda politiska styrningen av regionerna och regionernas beskattningsrätt bör avskaffas. Vi bör avskaffa dagens regioner och istället eftersträva en framtida sjukvårdsorganisation med sex stycken professionsstyrda utförarregioner.

Staten bör fullt ut få ta ansvar för finansiering och styrning av svensk sjukvård, och staten bör också ha mandatet att planera, organisera och dimensionera vården för att säkerställa såväl patienternas rättigheter som Sveriges civila beredskap. Det är dags att vi i Sverige sätter patienten framför dagens sjukvårdssystem, så att vi kan erbjuda en mer jämlik vård, och så att den som är sjuk kan få vård i tid.

Christian Carlsson (KD)